

**La reconstrucció de la identitat
i les xarxes de cooperació
en la diàspora nepalesa establerta a Barcelona**

Treball final del grau en Antropologia social i cultural

Marina Deulofeu i Guàrdia
marina.deulofeu@gmail.com

Curs 2014-2015
Tutor: Alberto López Bargados

RESUM

La diàspora nepalesa a l'estat espanyol és un fenomen recent que no ha rebut una atenció acadèmica fins al moment. Amb aquest article procuro contribuir a l'estudi de les comunitats asiàtiques a Espanya, a partir d'una investigació amb la comunitat nepalesa establerta a Barcelona. En aquest article em centro en fer un breu repàs històric de la construcció d'aquesta comunitat i analitzo la seva organització social estructurada mitjançant l'associacionisme. Abordo els dos principals objectius que persegueixen les associacions: el manteniment de la identitat ètnica, tot i la construcció d'una identitat col·lectiva nacional que enforteix els vincles de la comunitat; així com la formalització dels vincles de cooperació dins la mateixa comunitat local amb el país d'origen.

PARAULES CLAU

diàspora nepalesa, migració transnacional, xarxa social, associacionisme, identitat, etnicitat.

ÍNDEX

1. Introducció	2
2. Teories de la diàspora	2
3. Aspectes metodològics	5
4. La construcció de la incipient diàspora nepalesa a Barcelona	6
5. L'organització formal associativa de la comunitat	9
5.1. La preservació i enfortiment de la identitat	13
5.2. Les xarxes de cooperació	18
6. Conclusions	21
7. Referències bibliogràfiques	22
8. Annex: Llistat i perfils de les persones entrevistades	24

1. Introducció

La presència asiàtica a l'estat espanyol data de més d'un segle d'història, però no ha estat fins als anys vuitanta que s'han començat a realitzar les primeres investigacions, començant per l'estudi de la comunitat índia, seguida de la filipina, la japonesa i actualment la xinesa (RICAÉ, 2007). Aquest és un camp que, tot i el seu creixent protagonisme, està molt poc estudiat. La recent arribada de població nepalesa al país, i concretament el seu assentament a la ciutat de Barcelona, és l'objecte d'estudi d'aquesta investigació, pretenent ser una primera modesta aportació en aquest camp per estudiar.

L'interès en aproximar-me cap a aquesta comunitat sorgeix arran de l'estada al Nepal durant el mes d'agost del 2014. En el transcurs d'aquella estada vaig poder apreciar la gran complexitat cultural del país i em va portar al plantejament d'una sèrie de hipòtesis sobre la comunitat en la capital catalana: com queda alterada la pluralitat identitària de la societat nepalesa en la diàspora? Com s'han adaptat les pràctiques festives i amb quines finalitats?

Així doncs, la diàspora nepalesa a la ciutat de Barcelona és la unitat social que opera com a objecte d'estudi d'aquesta investigació. Primerament, s'exposa un breu context històric de com ha estat l'establiment de la comunitat nepalesa a la capital catalana, així com una descripció de les seves característiques. Seguidament, s'analitza la seva organització social a través d'associacions que tenen com a principal funció la preservació de la identitat i el foment dels vincles de suport entre els membres de la comunitat local i amb el país d'origen.

2. Teories de la diàspora

La diàspora és un concepte que ha estat tradicionalment vinculat a l'exemple paradigmàtic de la diàspora jueva, així com les també clàssiques armènia i grega. El terme feia referència a una “formació social” generada per una “expulsió coercitiva del país d'origen” a on la comunitat mantenia la seva identitat d'origen per diferenciar-se de la societat d'acollida (Tölölyan, 2007:642). Un concepte que fins als anys seixanta no va deixar de ser tant restrictiu per incloure altres diàspores –com l'índia, la xinesa o l'africana– gràcies a l'historiador George Shepperson i la seva reivindicació de la diàspora africana.

Tot i així, és a partir dels anys noranta, en una època de transformacions globals, quan creix l'interès de les ciències socials cap aquest concepte. Aquesta nova atenció acadèmica es fa palesa per la iniciativa de dos estudis de gran influència sobre la diàspora negra (Stuart Hall

1990, Paul Gilroy 1993, 1997), a més de la publicació de dues noves revistes al 1991 centrades en la diàspora: *Public culture* (University of Chicago Press) i *Diaspora: a journal of transcultural studies* (Oxford University Press). Aquestes dues publicacions van deixar enrere la *International Migration Review*, revista per excel·lència de la sociologia de la immigració fundada per l'Escola de Chicago, comportant un canvi en l'estudi de les migracions internacionals (Lie, 1995). A més a més s'hi afegeixen dues publicacions més, basades en l'estudi de diàspores sobre diferents regions –*Transition* (de la Oxford University Press, centrada en la diàspora africana) i *Positions* (de la Duke University Press, centrada en la diàspora africana i asiàtica). Tot aquest conjunt de revistes van propiciar un gir en l'estudi de les migracions, aportant la descripció d'una realitat que traspasa fronteres, passant d'investigacions *inter*-nacionals a *trans*-nacionals.

Durant la dècada dels noranta, el mateix concepte de diàspora que “abans descrivia les dispersió jueva, grega i armènia” va passar a compartir “significats amb un domini semàntic major que inclou paraules com immigrant, expatriat, refugiat, *guest-worker*, comunitat exiliada, comunitat al estranger, comunitat ètnica” (Tölölian 1991:4-5). Es van deixar de considerar categories fixes com el nacionalisme territorial, o com l'immigrant com a subjecte amb una sola identitat que trenca amb el seu país d'origen per fer una migració cap a un altre país. La diàspora va passar a captar millor la realitat emergent de xarxes i comunitats internacionals, amb una elevada complexitat identitària, que mantenen un vincle amb el país d'origen, així com amb les comunitats coètniques disperses pel món (Lie, 1995).

Tot i aquest nou enfocament transnacional, el concepte de diàspora va ser tractat des de diferents perspectives. Per una banda, autors com Safran (1991) i Cohen (1993) van adoptar un punt de vista objectivista de la definició de diàspora, descrivint característiques necessàries per considerar una comunitat com a diàspora. William Safran¹ va elaborar una de les primeres definicions més completes per a les ciències socials sobre la diàspora; considerant sis trets indispensables (basats en el model de la diàspora jueva) per jutjar si una comunitat transnacional pot ser considerada diàspora. Robin Cohen² va replantejar els

1 SAFRAN, W. (1991). “Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return”. *Diaspora*, 1(1): 83-99.

2 COHEN, R. (1993). “Notions of Diaspora: Classical, Modern and Global”. UNESCO-CRER en el seminari internacional: ‘Emerging Trends and Major Issues in Migration and Ethnic Relations in Western and Eastern Europe’, Universitat de Warwick.

moviments de població i noves formes d'organització social, considerant set criteris per aplicar el concepte diàspora a una comunitat. La seva visió estructuralista també el va portar a elaborar una classificació de cinc tipologies de comunitats diaspòriques (víctimes, laborals, comercials, imperials i culturals), les quals poden anar modificant les seves característiques amb el temps.

Aquestes definicions objectivistes van ser criticades (Anthias, 1998) per les considerades versions postmodernes del terme diàspora (Hall 1990, Gilroy 1993, Clifford 1994, Brah 1996). Aquestes altres van mantenir la importància del vincle amb el país natal, però es diferenciaven de les definicions *descriptives* dels grups diaspòrics per les definicions lligades a les seves *condicions*. Van problematitzar el procés de desplaçaments territorials i culturals, combinant els processos transnacionals i afegint el component transètnic (Anthias, 1998).

Clifford fa una crítica directa al model diaspòric jueu que utilitza Safran (1994), qüestionant-li el compliment de tres dels sis trets principals que exposa per a considerar-se diàspora. Per la seva banda, Clifford proposa un discurs més obert, sense referències a un model concret, que es modifica i s'adapta a cada context. El moviment territorial i cultural que proposa inclou un punt de vista global. La diàspora viu localment i, alhora, pensa globalment, mantenint “una important lleialtat i pràctiques connexions amb el país d'origen o amb una comunitat dispersa localitzada en algun altre lloc” (1994:307).

Brah coincideix amb Clifford en la dimensió transnacional de les diàspores, fent èmfasi en la construcció d'identitats tant globals com locals, a través de la quotidianitat dels seus membres, de manera individual i col·lectiva. Per aquest autor, la “matriu de interrelacions econòmiques, polítiques i culturals” són el que “construeixen el “comú” entre els diferents components d'un grup dispers” (2011:228).

A finals dels anys noranta han sorgit nous enfocaments d'aquest terme que reclamen anar més enllà de l'estudi de les relacions socials (polítiques, econòmiques i culturals) a escala global, centrades en els vincles ètnics. Floya Anthias reivindica una major atenció a altres problemàtiques també implicades com el gènere i la classe. En definitiva, el que proposa l'autora és seguir ampliant la teorització del concepte diàspora, aconseguint ser més heurística per incloure la intersecció de l'etnicitat, juntament amb el gènere i la classe (1998).

Actualment, la popularització de l'ús del terme diàspora ha fet que aquest s'utilitzi de manera indiscriminada per referir-se als diferents fenòmens migratoris, sense especificar-ne el seu significat (Beltrán, 2003). En aquest article, em centro en l'ús postmodern del terme diàspora com a conjunt de comunitats etnonacionals disperses per diferents regions del món que mantenen el contacte amb les respectives comunitats coètniques, així com amb el seu país d'origen. Aquesta definició també inclou la “reemigració” com a característica de la diàspora: el moviment d'un país estranger a un altre (Beltrán, 2003), però establint-se llarg temps en altres societats, on s'hi adapten però sense assimilar-s'hi i perdre totalment la seva identitat (Lie, 1995). El cas de la diàspora nepalesa reflecteix clarament aquesta perspectiva, ja que, tot i l'etnografia centrada en la ciutat de Barcelona, ha estat imprescindible assolir una perspectiva global i transnacional per poder entendre els dos eixos fonamentals de l'estudi: la preservació i unificació d'una identitat nepalesa i els lligams de cooperació que mantenen amb el seu país d'origen, enfortits pels terratrèmols de l'abril del 2015 succeïts a Nepal.

3. Aspectes metodològics

Des del punt de vista metodològic, han estat utilitzats de manera paral·lela dos mètodes qualitius d'anàlisi per a l'estudi de la diàspora nepalesa a Barcelona: l'entrevista etnogràfica i el treball de camp.

L'entrevista ha estat la metodologia que ha tingut més pes en aquest estudi, formant el cos de les dades utilitzades per al posterior anàlisi. S'han realitzat un total de set entrevistes formals a sis nepalesos membres d'associacions nepaleses³ i a una catalana, dinamitzadora del centre cívic on sovint es reuneixen els membres d'aquestes associacions. A més, quatre entrevistes informals, tres amb una mateixa nepalesa en el restaurant familiar nepalès on hi treballa (juntament amb la participació intermitent dels seus pares) i una amb un català que ha estat vivint al Nepal durant un any. Totes elles s'han realitzat en un període de quatre mesos (de mitjans de gener a finals d'abril del 2015). Aquest conjunt d'entrevistes han estat clau per apropar-me als informants i aprofundir en les diferents interpretacions, entenent-ne tot el contingut, ja que en el camp l'idioma usat era el nepalès (llengua que no parlo). Les entrevistes es van realitzar en tres idiomes diferents: en castellà majoritàriament, seguit de

3 A un dels nepalesos li vaig fer dues entrevistes amb una diferència temporal significativa, i amb diferents graus d'aprofundiment; i una de les entrevistes va ser grupal, amb la intervenció de 2 nepalesos més.

dues entrevistes en anglès i dues en català⁴.

Com a treball de camp vaig utilitzar l'observació participant en dos esdeveniments a on es va reunir gran part de la diàspora nepalesa de Barcelona. El primer va ser la celebració del *Navavarsha* (Any Nou nepalès nacional), el 12 d'abril al Centre Cívic La Sedeta, al barri de la Sagrada Família. El darrer va ser la celebració en commemoració dels morts nepalesos causats pels terratrèmols que va patir Nepal a finals d'abril d'aquest 2015. La concentració va ser el 4 de maig a la Plaça del Rei de Barcelona.

Un dels majors reptes del treball de camp ha estat la comprensió de l'idioma utilitzat entre els informants. Això m'ha portat a desxifrar cada una de les situacions a través de la relació entre les persones i les activitats que es duïen a terme. Posteriorment, aquesta informació ha estat validada mitjançant entrevistes a persones presents en cada un dels esdeveniments.

Per últim, de manera complementària, una altra eina metodològica útil per fer el seguiment de les activitats de la comunitat ha estat l'etnografia virtual. Els periòdics digitals⁵ consultats pels nepalesos a Barcelona i les xarxes socials que utilitzen les associacions i els membres de la comunitat⁶ com a eines de difusió d'informació, han estat utilitzats per a analitzar les relacions socials dins del context "online".

4. La construcció de la incipient diàspora nepalesa a Barcelona⁷

Nepal és un país de l'Àsia meridional amb grans desplaçaments de població tant interna com externa. Les primeres emigracions daten del període colonial britànic de la Índia, s.XIX, incentivades pel govern britànic indi mitjançant principalment dos factors. Per un costat, la contractació de mà d'obra per a la indústria del te creada al districte britànic de Darjeeling⁸.

4 L'idioma de l'entrevista va dependre segons el coneixement de la llengua local de l'entrevistat, per tant, les transcripcions ha estat escrites en l'idioma originari de l'entrevista.

5 Hola Nepal.com [en línia]. 2015. [consulta: gener-maig de 2015]. Disponible a: <<http://www.holanepal.com>>.

Spain Khabar [en línia]. 2015. [consulta: gener-maig de 2015]. Disponible a: <<http://www.spainkhabar.com>>.

Nepali Patra: No. 1, News Portal of Nepal [en línia]. 2015. [consulta: gener-maig de 2015]. Disponible a: <<http://www.nepalipatra.com>>.

6 Pàgines obertes de perfils personals i d'associacions dins de la plataforma del Facebook. Facebook [en línia]. 2015. [consulta: gener-maig de 2015]. Disponible a: <<http://www.facebook.com>>.

7 Nota prèvia: tots els noms personals s'han abreviat, utilitzant sigles, per tal de respectar la confidencialitat dels informants.

8 Districte nepalès cedit als britànics l'any 1835. Un 90% dels habitants d'aquest districte van provenir de les muntanyes de l'est del Nepal (Subba 1992 a Whelpton, 2006).

Per l'altre, el reclutament de soldats Gurkha per a l'exèrcit britànic-indi⁹. Aquests patrons de migració van començar a ser modificats a partir dels anys setanta, i sobretot a partir dels anys noranta, influenciats pel conflicte civil nepalès del 1996 al 2006. Aquest succés va comportar una migració de població rural amb pocs recursos econòmics cap a l'Índia i països del Golf com Kuwait o Qatar, acompanyat d'una migració de nepalesos amb una major formació i poder adquisitiu cap a països com Japó, Austràlia, Europa occidental, Canadà i Estats Units.

Tot i la història migratòria, no va ser fins a partir dels anys vuitanta que es va començar a parlar de la diàspora nepalesa, enfocant-se en l'etnicitat de les comunitats nepaleses establertes pels països veïns. Les contribucions han estat per part de l'historiador nepalès Kumar Pradhan (1982), l'antropòleg indi Tanka Subba (1992) i l'anglès Michael Hutt (1997). Ha estat a partir dels anys noranta i dos mil que s'ha estès l'ús del terme "diàspora nepalesa" entre el govern nepalès, els mitjans de comunicació i els intel·lectuals del país (Bruslé, 2012) amb la forta emigració causada per la guerra civil.

L'assentament de la diàspora nepalesa a l'estat espanyol és molt recent, tenint una major presència en les comunitats autònomes de Catalunya, Madrid i les Illes Canàries, tal i com succeeix amb la resta de comunitats asiàtiques establertes al país (RICA E, 2007). La major comunitat nepalesa dins de l'Estat està establerta a la ciutat de Barcelona¹⁰, la qual ha estat l'objecte d'estudi de la present investigació.

La diàspora nepalesa a Barcelona es caracteritza per ser jove i de primera generació, la majoria dels informants nepalesos i els seus familiars estan establerts a Barcelona des de fa entre 10 i 15 anys. A més els seus membres tenen una trajectòria migratòria similar.

Gran part de la comunitat va migrar a altres països del nord d'Europa, amb una primerenca tradició de recepció de fluxos migratoris i més oberts a la mà d'obra estrangera; abans d'acabar establint-se a la capital catalana a través dels grans processos de regularització extraordinàries o en massa d'immigració d'inicis del s.XXI¹¹.

“Mucha gente vinieron en el 2000, pero venían de otros países, Alemania, Bélgica o Inglaterra, a España o Portugal también, que también es fácil conseguir la residencia y

9 Després de la guerra amb Nepal, 4.500 nepalesos s'hi van motivats pels pagaments en metàl·lic enlloc d'intercanvi o espècies (Whelpton 2006).

10 Segons els informants nepalesos i contrastat amb el cens nacional del 2011. *Instituto Nacional de Estadística. Censos de Población y Viviendas 2011*. [en línia]. 2015. [consulta: 21 de juny de 2015]. Disponible a: <<http://www.ine.es/censos2011>>.

11 ARANGO, J. (2005). “Dificultades y dilemas de las políticas de inmigración”. *Arbor*, 181 (713): 17-25.

esto. Pues empezó a llegar gente a España. Pues en 2005 como estaba abierta otra vez, todo el mundo ya sabía que “¡Vamos a España!” Y ahora si alguien viene aquí y vive 3 años, ya puede hacer proceso para tener tarjeta de residencia” (G.11/04/15)¹².

Les causes de la migració nepalesa cap a Europa i fins arribar a Espanya, emprant els termes de Sayad (2010), van ser el resultat de la conjunció d'una força “repulsiva” i una d’“atractiva”: la inseguretat i la falta de feina causades per la guerra civil, i les polítiques migratòries europees obertes a la immigració amb l'oferta de mà d'obra. A través dels relats migratoris dels membres de la comunitat, es pot percebre una evolució del tipus de migració. En un inici es va produir una “immigració de treball”, tenint com a centre d'anclatge als homes, que més endavant va passar a ser una “immigració de població” (Sayad, 2010) gràcies a les polítiques de reagrupament familiar. Un dels informats comenta com “primero viene uno, y si consiguen permiso de residencia y trabajo, luego buscan trabajo y si va bien sí que traen la familia” (G.14/02/15). Amb pocs anys, el procés migratori nepalès impulsat per causes estructurals, va anar alimentant la xarxa migratòria, influenciat no només per les relacions de parentiu, sinó mitjançant els coneguts, fins passar a ser una migració per causes “microestructurals” (Martínez Veiga, 1997:134).

La procedència de gran part dels migrants nepalesos és majoritàriament del centre del país, de Pokhara i rodalies. Pel que fa a la residència dins la ciutat catalana, segons diversos dels informants entrevistats, estan establerts principalment al Besòs Mar, un dels primers llocs a on es van establir per l'accessibilitat al cost de l'habitatge, a la Sagrada Família i Joanic, a més del barri del Paral·lel. En menor proporció, també hi ha establerta part de la comunitat als barris de Collblanc i Florida de l'Hospitalet de Llobregat, annexes a la ciutat de Barcelona.

Actualment no hi ha un consens de l'extensió de la comunitat nepalesa a la ciutat entre el registre oficial de l'ajuntament de Barcelona i els mateixos membres de la comunitat. Segons el padró municipal d'habitants del 2014, a Barcelona hi resideixen 1.802 nepalesos¹³, però aquestes xifres no són acceptades per la comunitat nepalesa ja que molts d'ells no passen per la tramitació de l'empadronament i per tant reivindiquen unes xifres superiors.

La controvèrsia està amb la disparitat de xifres que els nepalesos atorguen a la seva

12 Les cites de l'informant G. estan acompanyades de la data per haver-ne realitzat m'és d'una a la mateixa persona.

13 Format per 1.172 homes i 630 dones. Institut d'Estadística de Catalunya: Padró Municipal d'habitants. Població segons país de naixement i sexe, Catalunya [en línia]. 2014. [consulta: 21 de juny de 2015]. Disponible a: <<http://www.idescat.cat/pub/?id=pmh&n=7567>>.

comunitat, fins i tot entre membres de la mateixa associació Non Resident Nepali Association (entitat encarregada de donar suport als nepalesos arribats a l'Estat). Per exemple, el president d'aquesta associació considera que a Barcelona hi viuen 3.000 nepalesos, i a la resta de l'Estat uns 10.000; però altres membres de la mateixa associació no creuen que sigui una xifra tan elevada. En ser un debat recurrent, la pròpia associació està iniciant un registre, per tenir un major control del seus coètnics.

“I have a register of the NRNA [...] I'm interested in I would say... data, you know? I always look there [...] I'm always searching for the people who is friend of friend, and friend of friend, and who is living in Barcelona, is living in Madrid, and all the documents... I don't believe the people like 3.000 [...] [It is] because we have been claiming to the Nepal we should have one embassy here” (Sa.)

El fet d'inflar el nombre de nepalesos residents forma part de la reclamació d'una ambaixada nepalesa a l'estat espanyol, ja que fins ara només disposen del Consulat del Nepal a Barcelona, i molts dels tràmits per aconseguir la documentació oficial han de passar per l'ambaixada més propera, en aquest cas, ubicada a París.

5. L'organització formal associativa de la comunitat

Fins aquí s'ha exposat la formació de la diàspora nepalesa en el cas de Barcelona: quan i per quins motius es va dur a terme, quina és la seva procedència, quins són els llocs d'assentament a la ciutat i quina és la seva extensió.

A continuació es detalla com una de les característiques més identificatives de les diàspores es dona en la comunitat nepalesa establerta a Barcelona. La dimensió transnacional de la diàspora nepalesa s'ha anat constatant en el transcurs de l'etnografia, veient com afecta a la manera de pensar i actuar dels nepalesos. Aquests, tot i sentir-se arrelats a la societat catalana, amb paraules de Brah, senten una “doble, triple o multi-ubicació de la ‘llar’ en el (seu) imaginari” (2011:226). Existeix una relació mol estreta entre els nepalesos barcelonins amb la resta de la diàspora i del país d'origen gràcies a l'evolució de les noves tecnologies, contribuint a la dimensió global a la seva xarxa social. De manera local, és interessant veure la complexa organització de la comunitat mitjançant les associacions. Però en realitat aquest és el reflex de la mobilització social i associacionisme iniciat al Nepal.

Nepal és un país que, per la repressió social que ha patit històricament, no s'han donat les

primeres mobilitzacions socials fins a mitjans del s.XX. Durant la unificació i creació com a estat (1743–1885) per part de l'elit¹⁴ provinent de l'Índia, es va donar el procés d'assimilació de valors i pràctiques culturals hinduistes anomenat “sanskritització” (Whelpton, 2006). Fins i tot es va introduir¹⁵ el sistema de castes hinduista mitjançant un codi civil que va dividir legalment a la població nepalesa, dividida principalment en ètnies. L'estratificació social va atorgar l'accés laboral de cada grup de població i va definir unes conductes socials entre cada estrat, provocant unes fortes desigualtats dins la societat. Un cop unificat l'estat, durant la monarquia absolutista (1885–1990), i sobretot durant l'últim període anomenat Panchayat (1962–90), es va mantenir la dominació de la casta alta hinduista. Es va construir una nació culturalment homogènia, amb uns valors centrats en “la monarquia i el seu rol de crear i sostenir l'estat, amb una religió Hinduista i amb l'idioma nepalès” (Whelpton, 2006:184). Va ser durant aquesta època monàrquica quan es van crear les primeres associacions ètniques¹⁶, en contraposició als valors nacionals, amb l'objectiu de preservar i revitalitzar les pràctiques culturals de cada una d'elles; amb una involucració política reduïda a les èpoques de més permissivitat del govern¹⁷.

No va ser fins l'any 1990 que va canviar significativament el panorama, amb una protesta de masses que va dur a l'acceptació per part del rei d'un sistema multipartidista, i amb la promulgació de la primera Constitució del Nepal. Tot i aconseguir en la Constitució una definició d'estat multicultural i multilingüe gràcies a la pressió dels activistes ètnics, les mateixes altes castes hinduistes, els Brahmans i Chettris, van seguir dominant al país; de tal manera que les desigualtats seguien, i el canvi tant significatiu no va portar a unes millores socials reals¹⁸. La tensió social va anar en augment fins arribar a comportar una guerra civil, la “Guerra de la Gent” (provocada pel moviment insurgent maoista, del 1996 al 2006), que va acabar aconseguint abolir la monarquia i establint una Assemblea Constituent, amb la idea de crear una nova constitució més inclusiva. Així doncs, a partir del 1990, els moviments socials van adquirir més força, un caràcter més reivindicatiu i una major implicació política per “transformar el discurs polític dominant, crear una consciència a la societat de les

14 Els Parabatias, literalment “gent de les muntanyes”.

15 Introduït pel rei Muluki Ain, l'any 1854 (Whelpton, 2006).

16 Les primeres associacions nepaleses daten dels anys 20 i 30, fundades per l'ètnia Newar amb finalitats culturals.

17 Tot i la repressió de l'estat, s'ha de tenir en compte que en la dècada dels anys 50, gràcies a l'establiment d'un govern semi-constitucional amb un incipient sistema de partits, va ser una època de més permissivitat i de més activisme social.

18 La Constitució va ser molt decepcionant pels activistes ètnics ja que no va donar cap tipus d'ajuda per a que es poguessin dur a terme les iniciatives per portar a la pràctica el plurilingüisme, com per exemple oferint classes en llengües maternes. Per altra banda, al govern no es van concedir 6 llocs als grups ètnics, ni 3 llocs per als *Dalits* (la casta baixa més marginada).

qüestions ètniques i pressionar a l'estat dirigint-se a la desigualtat ètnica” (Hangen, 2007:ix).

A partir del 2000, amb l'onada migratòria influenciada per la violència i els problemes econòmics causats per la guerra civil, la diàspora nepalesa s'ha anat engrandint i escampant pel món. Ha anat fundant seus de les associacions i dels partits polítics allà a on s'ha acabat establint, seguint amb les reivindicacions iniciades al país d'origen.

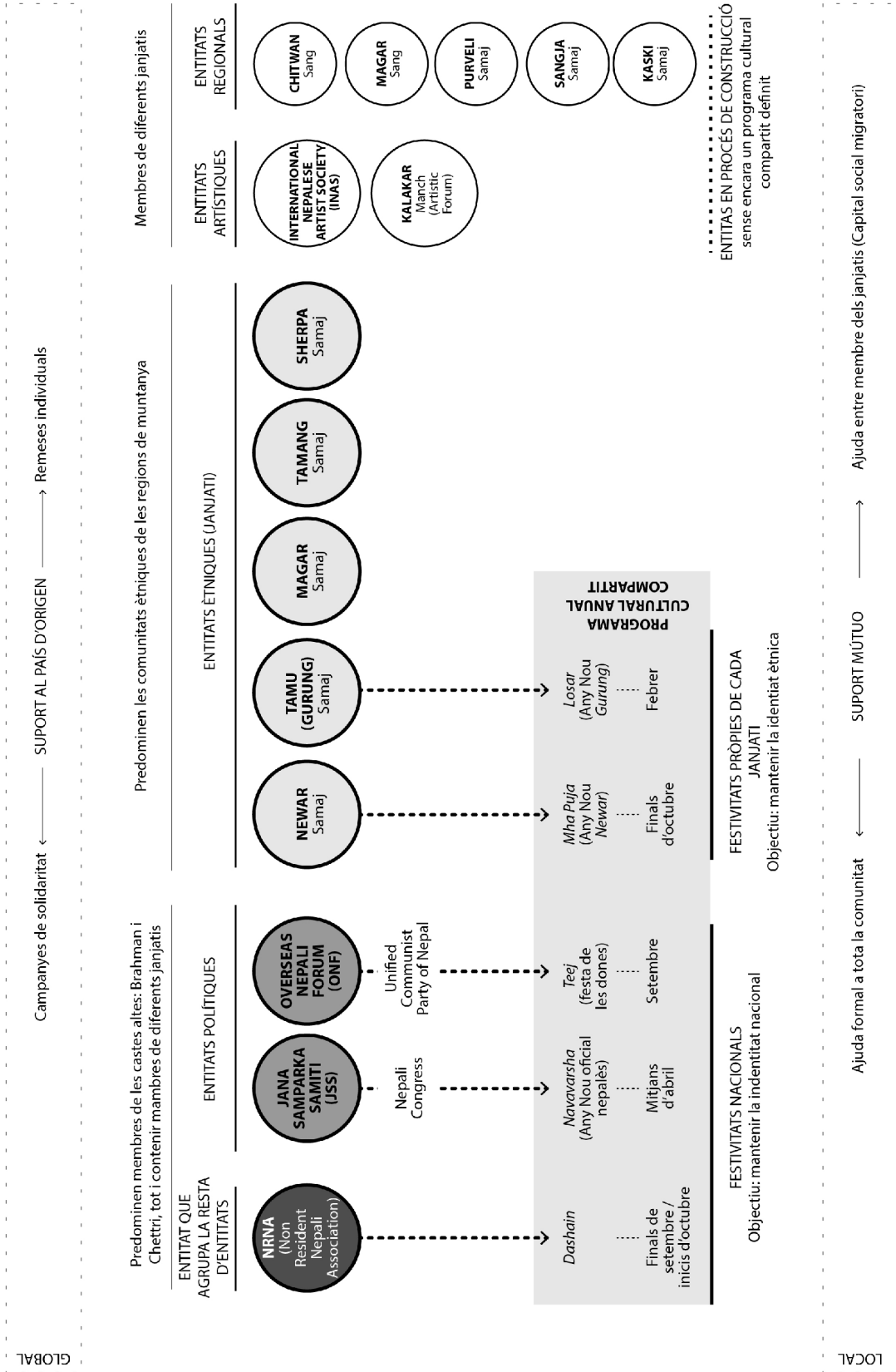
La comunitat nepalesa a Barcelona no ha estat una excepció, i compta amb unes 25 associacions a la ciutat, segons els informants. Aquestes estan dividides en entitats polítiques, ètniques, artístiques i regionals (segons la procedència d'origen); a més d'una entitat que engloba els membres de tota la resta d'entitats, la Non Resident Nepali Association (NRNA). Tot i la gran diversitat d'associacions per una comunitat tant reduïda, el nombre de membres que hi estan realment implicats són pocs, i sovint passen d'una associació a l'altra per ajudar en les tasques que es necessitin en cada ocasió, tal i com ho exemplifica el cas del portaveu de l'associació Jana-Samparka Samiti (JSS):

“If JSS calls, I go, I was there, and [if] tomorrow NRN [calls], I should work... The people who works really social work, they are not too many people, like 25 – 30, and they are doing in different ways. When they organize in one community they go, and then to another community. The people who works for the community is not that much” (Sa.)

A través de les entrevistes dutes a terme amb representants d'algunes d'aquestes associacions¹⁹, he pogut concloure que les associacions nepaleses a Barcelona tenen principalment dues funcions: la preservació i l'enfortiment de la identitat, així com la creació de xarxes de cooperació. Ambdós objectius es donen a terme mitjançant un tipus d'accions amb una repercussió local –dins la comunitat nepalesa a Barcelona–, però alhora també es fan accions amb una repercussió global –amb nepalesos diaspòrics establerts en altres indrets del món, com també amb els establerts al Nepal–.

En la següent taula es pot observar quines són les associacions nepaleses a Barcelona, així com els objectius i celebracions de cada una d'elles, tenint en compte la dimensió local i global.

19 S'han dut a terme entrevistes amb el president i el portaveu de la NRNA, el vicepresident i un representant de l'associació política JJS, la presidenta de l'associació ètnica dels Gurung, i un exmembre de l'associació ètnica dels Newar.

5.1 La preservació i enfortiment de la identitat

“Nepal is a very small country, and it's very versatile. There are so many people and so many ethnic groups over there, and we live all together” (Su.)

“We have different culture, but we are all nepali” (K.)

Nepal té una geografia tan esquerpada i unes influències culturals tan diferents –com la Hinduista provinent del sud i la Buddhista del nord–, que han fet que el país es caracteritzi per tenir una població de gran diversitat cultural i religiosa amb una varietat ètnica i lingüística molt elevada. Com a mínim estan censades 350 ètnies, convivint amb 8 religions i 123 idiomes²⁰, en una població de menys de 30 milions de persones²¹.

Amb aquesta pluralitat cultural s'han anat creant múltiples categories identitàries que sovint es sobreposen entre elles i es van redefinint amb el temps, en base a una combinació de cinc eixos: etnicitat, casta, religió, idioma i regió. Segons aquests eixos, la població nepalesa es divideix en tres grans grups: els *Bhotiyas*, *Parabatiyas* i els *Madhesis*. En primer lloc, els *Bhotiyas*, originaris de l'oest de la Xina, que viuen majoritàriament a la regió nord i més muntanyosa del país, el *himal*. Practiquen el Buddhisme, parlen dialectes del Tibetà i estan organitzats per ètnies. En segon lloc, situats a la zona central del país, al *pahad*, hi viuen els *Parabatiyas*. Són el grup més gran de població, provenen del nord de l'Índia, practiquen l'hinduisme, parlen nepalès (llengua Indo-Arayn, similar a l'hindi) i estan organitzats segons el sistema de castes. La seva cultura ha sigut sempre la dominant al país. I per últim, el tercer grup són els *Madhesis*, viuen a la regió sud del país, la més plana, anomenada *terai* o *madhesh* en nepalès, i són una barreja de població amb sistema de castes hinduista i de diversos grups ètnics.

D'una manera generalitzada, el que marca més la identitat dels nepalesos són els eixos d'etnicitat i casta, és a dir, pertànyer als *Bhotiyas* o als *Parabatiyas*, ja que la llengua i la religió venen definits pel fet de pertànyer a una ètnia o formar part del sistema de castes. Cada una de les ètnies practica la seva pròpia llengua, religió i cultura; i el sistema de castes atorga una sola llengua, religió i cultura: el nepalès, l'hinduisme i les tradicions nacionalistes.

20 Dades oficials del govern del Nepal del 2014. Govern del Nepal, Secretaria Nacional de la Comissió de Planificació, Oficina Central d'Estadística. *Population Monograph of Nepal 2014* [en línia]. 2015. [consulta: 20 de juny de 2015]. Disponible a: <<http://cbs.gov.np/wp-content/uploads/2014/12/Population%20Monograph%20of%20Nepal%202014%20Volume%20I%20FinalPrintReady1.pdf>>.

21 Concretament una població de 26,494,504 habitants segons l'últim cens del Govern del Nepal realitzat l'any 2011. *Íbid.*

Tot i la tensió existent entre la identitat ètnica, històricament oprimida, amb la identitat nacionalista homogeneïtzant, la diferència conceptual entre casta i ètnia no és tant clara. Amb la imposició de castes en la societat nepalesa, moltes ètnies van incorporar un sistema d'estratificació similar a les castes. Tal és aquesta ambigüitat que en nepalès utilitzen una mateixa paraula, “*jat*”, per fer referència a ambdós conceptes.

En la diàspora nepalesa, en el cas estudiat de Barcelona, també es pot apreciar com continuen convivint una multiplicitat d'identitats, cada una reforçada per una associació diferent. A Barcelona s'han creat un mínim de cinc associacions ètniques, corresponents a les ètnies Newar, Gurung (o Tamu en el seu propi idioma), Magar, Sherpa i Tamang. Aquestes contenen membres només de la pròpia ètnia i fomenten la seva cultura organitzant trobades entre ells. A la vegada, dues d'aquestes associacions, les més nombroses, la Newar Samaj i la Gurung Samaj (amb uns 150 membres), organitzen cada any una festa per celebrar el seu Any Nou. Ambdues ètnies tenen el seu propi calendari: els Newar celebren el seu any nou a finals d'octubre, el *Mha Puja*; i els Gurung ho celebren al febrer, el *Losar*, on hi conviden membres d'altres ètnies i castes perquè hi puguin participar. El fet de convidar a nepalesos fora de la seva ètnia és un fet molt més freqüent en la diàspora, fomentant la cohesió social dins la comunitat. “In Nepal is probably not the same. Chettri and Brahman do not celebrate it, a lot of nepalese people don't know about the *Losar* party, only Gurung community. But outside the country we are all together celebrating parties from different casts and religions” (B.).

És interessant destacar que en la diàspora l'objectiu de les celebracions segueix sent la preservació de les pràctiques culturals i identitàries dels grups ètnics, però hi ha dues diferències significatives respecte al país d'origen.

Per una banda, la identitat ètnica és una constant construcció social a través de la memòria col·lectiva, de l'intercanvi amb la resta de diàspora del món i amb el contacte amb el país d'origen. Tal i com ho mostra la presidenta de l'associació de Gurungs a Barcelona, actualment hi ha un debat sobre en què consisteix ser un Gurung, tot fent una recerca i recuperació de les tradicions que els caracteritzen en el país d'origen:

“Tenemos una cultura diferente, un vestido diferente, una lengua diferente... entonces, mis padres no preguntan a sus padres si tienen una religión diferente de otros, ¿no? ¿Pero qué tenemos de Gurung? ¿Qué es Gurung? Esto es lo que pensamos ahora

nosotros, nos juntamos y celebramos cosas culturales para nosotros” (J.).

És interessant veure el procés de construcció del “nosaltres col·lectiu” (Brah, 2006), quins elements es poden considerar que els defineixen com a ètnia Gurug; com es reivindica una divisió social per diferenciar-se dels “otros” (J.). En aquest context, les celebracions ètniques són un reflex de la voluntat de promoció i preservació d'aquesta identitat. I és durant l'organització i plantejament del “programa cultural”²², que es busquen i trien quins són els distintius que es mostren per reforçar la diferenciació de la resta de comunitat.

Per altra banda, les celebracions ètniques contribueixen a la socialització i transmissió de creences i sistemes de valors a la segona generació, però no només als descendents de la mateixa ètnia, sinó a tota la comunitat, per una construcció de la identitat nepalesa diaspòrica més inclusiva:

“Now, with the new generations, we always feel like the religious culture and we have to fores that, for that reason we organize every celebration that is maid by an ethnic group, we go over there, we celebrate all together, for that reason, not for any other reason” (S.).

L'altre grup d'associacions que proclamen una altre identitat són les polítiques, transmissores de la identitat predominant hinduista, la nacional. A la comunitat de Barcelona n'hi ha principalment dues: la Jana Samparka-Samiti (JSS) vinculada al partit polític Nepali Congress (govern actual) i la Overseas Nepali Forum (ONF) vinculada al Communist Party of Nepal (CPN-UML). Aquestes les integren membres de tota la comunitat nepalesa, tot i que la majoria, no casualment, són de les castes superiors, Brahmans i Chettris. Aquestes, igual que les associacions ètniques, també s'encarreguen d'organitzar una festa a l'any, relacionada amb una celebració oficial de l'estat, on hi conviden a tota la comunitat nepalesa per participar-hi. La JSS s'encarrega d'organitzar la celebració del *Navavarsha* (Any Nou Nepaès) segons el calendari oficial hinduista *Vikram Sambat*, i la ONF s'encarrega del *Teej*, la festa de les dones. Una festa també celebrada a nivell nacional al Nepal.

Paral·lelament, hi ha una altra associació que també té un fort vincle amb el govern, però sense estar definit políticament: la Non Resident Nepali Association (NRNA). Aquesta és una associació que agrupa tota la resta d'entitats nepaleses i s'encarrega de dues festivitats: el *Dashain*, la major festa nacional hinduista del país (festivitat que podria ser comparada als

²² És la manera en que els informants defineixen a les danses i músiques que interpreten durant les celebracions.

nadals per a les cultures catòliques), i una festa inventada per donar a conèixer el Nepal entre la societat catalana. Aquesta última s'organitza des de fa tres anys, centrant-se en dos focus d'estratègia. De cara a la societat catalana, es dóna a conèixer el seu país d'origen i es diferencia així d'altres comunitats immigrants establertes a Catalunya amb les que sovint els confonen, com ho son els pakistanesos i els indis. I a la vegada, serveix també com a estratègia de promoció per presentar la comunitat a la societat local i donar a conèixer alguns dels seus trets identitaris nacionals més destacats. L'any passat la celebració es va centrar en reivindicar que l'Everest, la muntanya més alta del món, està al Nepal i no a la Xina. Aquest any l'objectiu serà reivindicar que Bouddha va nèixer a Lumbini, al sud del Nepal, i no a l'Índia.

Totes les festivitats organitzades per la comunitat nepalesa, tant per les associacions ètniques com per les polítiques, són modificades i adaptades al context barceloní. Generalment lloguen un local al Centre Cívic La Sedeta i escullen un dia –que sovint no coincideix amb el dia que es celebraria segons el calendari corresponent perquè hi pugui assistir la majoria de la comunitat (generalment, es celebren en diumenges). Les festivitats són institucionalitzades per a cada associació organitzadora, ja que des de la seva creació, segons els relats dels informants, cada any segueixen un patró molt similar. Cada una d'elles recrea una identitat a través de marcadors ètnics com el vestit tradicional, menjars particulars, tipus d'oracions; o marcadors nacionalistes com l'ús de la bandera nacional i la del partit afí o el cant de l'himne nacional.

La dualitat identitària en la diàspora no es viu de manera enfrontada, ja que no hi ha unes reivindicacions de cara al govern, sinó que dins de la mateixa diàspora aquestes identitats es veuen com a complementàries. Les celebracions ètniques es duen a terme amb membres d'altres castes, ajudant a la cohesió de la comunitat, i en les celebracions nacionals també hi ha la participació del membres de les ètnies mitjançant els parlaments que fan els representats de cada una d'elles, i a través dels balls i músiques típics de cada ètnia. No es percep dominació de la cultura nacional per sobre de la ètnica, com succeeix al Nepal, sinó que aquestes s'uneixen enfront a les cultures asiàtiques predominants al país, així com la catalana i l'espanyola.

Després de veure els mecanismes de reproducció de la identitat en la diàspora, reprenem els cinc eixos identitaris aplicats a la població nepalesa, per mostrar com aquests queden alterats en la diàspora. D'entrada, l'ètnia no desapareix, segueix existint una mínima pluralitat ètnica i disminueix la seva marginalització. Les conductes socials segons la casta es relaxen en el moment de compartir tots ells unes condicions socials i laborals similars. La pluralitat religiosa es redueix bàsicament a la pràctica, sovint combinada sense entrar en conflicte, de les dues religions més practicades al Nepal, l'Hindusime i Buddhisme. La regió d'origen perd importància ja que el punt de referència passa a ser un mateix país d'origen, juntament amb una trajectòria migratòria similar. I un dels canvis més notables és l'ús de la llengua.

La pluralitat lingüística es redueix a la pràctica de la llengua materna entre membres d'una mateixa família de la primera generació (i en alguns casos amb la segona generació), però amb la resta de la comunitat l'idioma passa a ser únicament l'idioma oficial del país d'origen, el nepalès. Fins i tot entre els membres de la mateixa ètnia hi ha problemes per entendre's per les varietats dialectals i necessiten comunicar-se entre ells amb nepalès. De fet, l'ús recurrent del nepalès per sobre de les llengües maternes en tota la comunitat és una característica típica de la diàspora nepalesa (Hutt, 2008 i Hangen, 2007) i el nepalès passa a ser “la base de la identitat ètnica nepalesa fora del Nepal: és la base principal per a la auto-identificació amb la comunitat en la diàspora” (Hutt, 2008: 116).

Així doncs, la identitat nepalesa passa a ser col·lectiva i plural en la diàspora, incloent trets ètnics i nacionals. Es crea un *collage*, utilitzant el concepte de Brah (2006), a partir de múltiples fragments, dins del context econòmic, cultural i polític de la ciutat de Barcelona.

De la mateixa manera, s'ha de tenir en compte que la identitat és alhora local i global (*ibid.*). Alguns dels fragments de la identitat són construïts entre cada una de les diàspores nepaleses repartides pel món. El fet de que cada una de les associacions siguin una seu de la primigènia establerta al país d'origen, fa que totes les associacions siguin nodes d'una xarxa de relacions amb les que contribueixen a la construcció d'una identitat nepalesa més inclusiva en la diàspora.

5.2 Les xarxes de cooperació

Tal i com s'ha detallat anteriorment, la preservació de la identitat és una de les funcions de les associacions nepaleses a Barcelona. La següent gran funció detectada és el suport mutu.

En les associacions de la comunitat nepalesa també es produeixen, d'una manera molt organitzada, les relacions socials que s'estableixen de manera informal en les xarxes migratòries, aquelles que faciliten la circulació del treball, serveis, informació, etc. El que Coleman anomena com a capital social (1988).

Pel que fa a la integració en la economia, la comunitat nepalesa encaixa com a “transnacionalisme des de baix” (Portes, 1997 a Beltran, 2010). Com la resta de comunitats asiàtiques del país té un caràcter empresarial, i segons les professions observades dels nepalesos entrevistats i del seu entorn proper, la seva inserció laboral pot esdevenir de dues maneres. Una d'elles és a través de l'“economia ètnica”²³. És el cas del negocis familiars com els restaurants nepalesos, botigues de productes d'artesanía nepalesa i tibetana i petits supermercats. Aquests negocis pertanyen i hi treballen nepalesos (coneguts o familiars de la comunitat), encara que els seus serveis no estiguin destinats únicament a membres de la mateixa comunitat. Aquests es caracteritzen per tenir marcadors d'identitat, tant nacional com ètniques. Nacional com ho són la bandera del Nepal, fotografies de paratges emblemàtics del país (com la serralada de l'Himalaya o la ciutat monumental de Bhaktapur); i ètniques com amb les banderes de pregària budistes horitzontals (estil *lung ta*), alguna figura budista i/o hinduista, música tradicional nepalesa, en algunes ocasions amb l'aroma d'encens, etc. L'altra manera d'accedir al mercat laboral és a través de la contractació sobretot dins el sector dels serveis: restauració, hostaleria, locutoris, botigues de telefonia mòbil, supermercats grans, etc.

En general, els nepalesos presumeixen d'estar pràcticament tots actius en el mercat laboral, ja que “nepalese work very honest”; tenen la fama de no robar ni donar problemes, i són el mateixos propietaris del negocis que després d'haver treballant amb nepalesos, demanen la recomanació d'altres nepalesos per treballar-hi.

“Si alguien entra en una empresa, seguro va a llevar a 4 o 5 amigos. Y además seguro nepalís. Bueno, primero si son trabajadores... Donde trabajo yo somos unos cuantos. [...] cuando empecé yo eran 2, 3, y ahora ya los jefes siguen buscando... si hace falta

23 Concepte primerament plantejat per Ivan Light (1970), i operacionalitzat per E. Bonacich, i S. Modell (1981), a més de altres autors com Veiga (1997), de qui utilitzo la seva definició.

buscan otro nepali” (G., 14/02/15).

Amb aquest exemple veiem com mitjançant la recomanació entre membres de la comunitat s'aconsegueix que la comunitat estigui activa laboralment.

D'una manera més institucionalitzada, les associacions són les estructures que propicien la producció del capital social (Coleman, 1988). Les associacions ètniques, artístiques i regionals reforcen els vincles i enforteixen el capital social entre els propis coètnics, professionals i membres d'una mateixa regió d'origen. En canvi, les associacions polítiques, i sobretot la NRNA, tenen com a principal objectiu ajudar als nepalesos establerts en la diàspora, tal i com es pot comprovar en el següent exemple:

“The real political parties [in Nepal], they go and fight for the elections to the government, but this political parties doesn't do that. They only have their thing of the political party, but helps in abroad the nepalis [...] it's more like helping people, it's not like real political thing” (S.).

Les accions que aquestes associacions duen a terme per ajudar al nepalesos a l'estranger són de tipus individual, com l'obtenció de permís de residència i nacionalització espanyola, però també de forma col·lectiva. Dos projectes que des de fa un parell d'anys s'estan construint de forma col·lectiva són: un dipòsit comú amb una recollida econòmica de tota la comunitat per ajudar a nepalesos amb problemes econòmics a Barcelona, i una pàgina web per registrar tota la comunitat nepalesa, amb les seves dades bàsiques i experiència professional. Els dos objectius principals d'aquest web són, d'una banda, obtenir una xifra de nepalesos més realista que el cens de l'Ajuntament, i, de l'altra, funcionar com a borsa de treball. Un altre projecte que també tenen en comú aquestes associacions és aconseguir una ambaixada a Espanya per poder agilitzar els tràmits burocràtics necessaris per viure amb la documentació espanyola.

A nivell transnacional també hi són presents aquestes xarxes de cooperació, sobretot donant suport al país d'origen. De manera individual hi ha un enviament constant de remeses a familiars establerts al Nepal, i de manera col·lectiva, sobretot a través de la NRNA, es duen a terme campanyes de solidaritat puntuals ens moments de necessitat de la societat al Nepal.

Els terratrèmols succeïts a Nepal els darrers 25 d'abril i 12 de maig del 2015, que han donat unes xifres de quasi 9.000 morts i amb 2,8 milions de persones amb necessitat d'ajuda

humanitària²⁴, han sigut el detonant de grans mobilitzacions de les diàspores nepaleses arreu del món per oferir un suport econòmic al país. A nivell espanyol, la NRNA Spain amb seu a Barcelona, amb el suport de la resta d'associacions nepaleses de l'estat espanyol, ha creat la campanya “Ayuda Nepal Terremoto 2015”. El fet de tenir una estructura social organitzada i consolidada ha fet que la comunitat hagi actuat amb gran rapidesa i eficiència davant d'una situació tant extrema. Tal i com ho comenta el vicepresident de la JSS, aquest succés ha posat en valor l'organització social nepalesa i la contribució que fan en el suport al seu país d'origen:

“Now, that there is this big problem with Nepal, like the earthquake, because of this, now people contact with our nepalese community ... “Oh, we are here 50 people, 100 people and we don't know how to help our country”. So now they are thinking associativism is very important. So with associations we contribute to countries, we can contribute our problems, to solve the problems, sharing the ideas, people now thinking in good things. Now they are realizing they need it” (B.).

Dins d'aquesta campanya solidària s'han realitzat diverses accions²⁵, i tot i participar-hi membres de les diferents ètnies i castes, els elements identitaris eren de caire nacionalista. L'objectiu es centrava en donar a conèixer la tragèdia a la societat catalana per demanar suport al seu país d'origen com a nació, sense fer esment de la pluralitat cultural del país. Enguany, la celebració que utilitza anualment la NRNA per donar a conèixer el país no s'ha centrat en el naixement del Bouddha, sinó que s'ha transformat en una festa solidària. La festa es va celebrar el 20 de juny del 2015 al Tibidabo, organitzada pel Consolat de Barcelona, i hi van participar tant la comunitat nepalesa com ONGs que col·laboren amb Nepal, així com entitats i comerços que tenen alguna relació amb el país.

Amb pocs dies doncs, la comunitat nepalesa ha viscut un posicionament en la societat catalana impressionant. A Barcelona, després de presentar celebracions i festes per a reivindicar la seva existència en la societat catalana, essent una comunitat desapercibuda i confosa per altres comunitats asiàtiques de major grandària, ha passat a ser l'objectiu dels mitjans de comunicació i a estar en el centre d'atenció mitjançant la seva organització amb les institucions catalanes i la ciutadania per aconseguir un fons per al país d'origen.

24 Xifres segons les Nacions Unides. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. *Nepal Earthquake 2015* [en línia] 28 de juny de 2015 [consulta: 27 de juny de 2015]. Disponible a: <<http://www.unocha.org/nepal>>

25 El 4 de maig del 2015 es va organitzar una encesa d'espelmes a la Plaça del Rei de Barcelona en commemoració als damnificats i s'han instal·lat varies parades durant el mes de maig per la ciutat on venien samarretes amb l'eslògan de la campanya, i on es recaptaven aportacions econòmiques.

6. Conclusions

La meua reflexió està encaminada a ampliar la discussió teòrica entorn al caràcter local i global de tota diàspora, oferint el cas de la comunitat nepalesa establerta a la ciutat de Barcelona, de la que no se n'ha prestat una atenció acadèmica fins al moment.

Aquesta investigació ha donat resposta als plantejaments inicials entorn a la multiplicitat identitària i de les pràctiques festives en la diàspora. A través d'una cartografia sobre les estructures socials d'aquesta comunitat establerta a Barcelona, s'ha pogut apreciar com són les associacions nepaleses les que se n'encarreguen de preservar la multiplicitat identitària, adaptant cada una d'elles una festivitat. Fomenten la heterogeneïtat ètnica del país d'origen però compartint una identitat nacional més horitzontal i més inclusiva que enforteix les xarxes socials de la comunitat. Alhora aquestes associacions que hem vist que tenen un rol més enllà, són les creadores d'unes xarxes de cooperació per oferir de manera formal el capital social de tota comunitat.

Uns successos que han tingut tant d'impacte en el país d'origen com ho han estat els devastadors terratrèmols d'aquest 2015, ha comportat l'empoderament de les entitat nepaleses en la diàspora. Ha ajudat a que es reconegués la seva funció de xarxa de suport mutu altament vinculada amb el govern del país d'origen, involucrant-les amb les institucions locals catalanes en aquest cas d'emergència. Han demostrat la seva capacitat organitzativa i proactiva amb les celebracions solidàries i la recollida de fons per al país d'origen, donant visibilitat a la seva comunitat.

Aquesta investigació ha pogut donar resposta a les hipòtesis plantejades inicialment, però ha propiciat la construcció de nous plantejaments. Seria interessant poder fer una anàlisi comparativa d'una comunitat nepalesa en la diàspora assentada en un altre punt del món, per confirmar si els seus objectius i accions socials principals són les mateixes; per confirmar que aquest és un fet diferencial de la comunitat nepalesa de Barcelona, o és un patró que es pot veure aplicat a diverses comunitats nepaleses en la diàspora. També seria interessant observar la participació de les noves generacions en les associacions nepaleses. Quina serà la seva implicació, s'integraran més en la societat local i deixaran de tenir tanta importància en la participació associativa?

Agraïments

Voldria donar les gràcies a la comunitat nepalesa de Barcelona per obrir-me les portes de casa seva i ser tan ben rebuda en les seves celebracions. Un especial agraïment a l'actual president de la NRNA per la seva predisposició a col·laborar i interessar-se en aquest projecte, i per oferir-me els contactes d'altres membres de les associacions de la comunitat.

7. Referències bibliogràfiques

- ANTHIAS, F. (1998). "Evaluating 'disapora': beyond ethnicity?". *Sociology*, 32(3): 557-580.
- BELTRÁN, J. (2003). "Diàspora y comunidades asiáticas en España", *Scripta Nova. Revista electrónica de geografía y ciencias sociales*, 7(134)
- BRAH, A. (2011)[1996]. *Cartografías de la diáspora. Identidades en cuestión*. Madrid: Traficantes de Sueños.
- BRUSLÉ, T. (2012). "Neaplese diasporic websites: Signs and conditions of a diaspora in the making?". *Social Science Information*, 51(4): 593-610.
- CLIFFORD, J. (1994). "Diasporas". *Cultural Anthropology*, 9(3): 302-338.
- COLEMAN, J. S. (1988). "Social Capital in the Creation of Human Capital". *American Journal of Sociology*, 94: 95-120.
- GILROY, P. (1993). *The Black Atlantic*. London: Verso.
- GILROY, P. (1997). "Diaspora and the Detours of Identity". Dins WOODWARD, K.; (ed.) *Identity and Difference*. London: Sage.
- HALL, S. (1990). "Cultural Identity and Diaspora". Dins RUTHERFORD, J.; (ed.) *Identity: Community, Culture, Difference*. London: Lawrence and Wishart.
- HANGEN, S. (2007). *Creating a "New Nepal": The Ethnic Dimension*. Washington: East-West Center Washington. Disponible a:
 <<http://www.eastwestcenter.org/publications/creating-%E2%80%9Cnew-nepal-%E2%80%9D-ethnic-dimension>>
- HUTT, M. (1997). "Being Nepali without Nepal: Reflections on a South Asian Diaspora".

Dins GELLNER, D.; PFAFF-CZARNECKA, J.; WHELPTON, J. (2008) [1997]. *Nationalism and Ethnicity in Nepal*. Kathmandu: Vajra Publications.

LIE, J. (1995). "From International Migration to Transnational Diaspora". *Contemporary Sociology*, 24(4): 303-306.

PRADHAN, K. (1982). *Darjeeling: ShyamPrakashan*, Nepal: Lalitpur.

RICAE (Red de Investigación sobre las Comunidades Asiáticas en España) (2007). "El estado de la cuestión de la investigación sobre las comunidades asiáticas en España". Dins *La investigación sobre Asia Pacífico en España*. Granada: Editorial Universidad de Granada.

SAYAD, A. (2010). *La doble ausencia*. Barcelona: Anthropos Editorial.

SUBBA, T. (1992). *Ethnicity, state, and development: a case study of the Gorkhaland movement in Darjeeling*. New Delhi: Vikas.

TÖLÖLYAN, K. (1991). "The Nation-State and Its Others: In Lieu of a Preface". *Diaspora: A Journal of Transnational Studies*, 1(1): 3-7.

TÖLÖLYAN, K. (2007). "The Contemporary Discourse of Diaspora Studies". *Comparative Studies of South Asia, Africa and the Middle East*, 27(3): 647-655.

MARTINEZ VEIGA, U. (1997). *La integración social de los inmigrantes extranjeros en España*. Madrid: Editorial Trotta.

WHELPTON, J. (2006). *A History of Nepal*. Cambridge: Cambridge University Press.

8. Annex: Llistat i perfils de les persones entrevistades

Llistat i perfils de les persones entrevistades (posar un peu de pàgina explicant el per què de l'ordre d'aparició en la taula):

NOM	JAT	Trajectòria migratòria	Perfil associatiu	Nivell educatiu i Situació laboral	Condicions de l'entrevista
E.	Brahman	-	Va ser el primer vicepresident de la NRNA en la seva fundació a Espanya al 2007. Actualment n'és el president.	Situació laboral actual: cuiner a un restaurant japonès de Gràcia, Barcelona.	1a entrevista: Divendres 14 de febrer del 2015 a les 16.30 a un bar al costat de la plaça Joanic, Gràcia, Barcelona. 1h. Enregistrada. 2a entrevista: Dissabte 11 d'abril del 2015 a les 12.30 a un bar al costat de casa seva, Besòs Mar, Barcelona. 1h. Enregistrada.
Su.	Brahman	Ha realitzat més d'una migració abans d'establir-se a Barcelona.	Coordinador del programa cultural de la festa d'Any Nou Nepalès (organitzada per la JSS).	Feines anteriors: Depenent a una botiga de telefonia mòbil. Situació actual: Tenda de queviures (Barcelona).	Diumenge 19 d'abril del 2015 a les 16h a casa seva, al barri del Poble Sec, prop de la parada de metro Paral·lel. 2,30h. Enregistrada. (Entrevista conjunta amb la seva dona Kripa i Santosh).
Sa.	Newar	Migració a Holanda i posterior assentament a Barcelona.	Portaveu de la NRNA a Espanya i membre de l'associació de Newars.	Situació laboral actual: cambrer a un bar del Paral·lel (Barcelona).	(Entrevista conjunta amb Subash).
B.	Chettri	Arriba a Barcelona al 2009. Primerament viu al Besòs Mar, actualment viu a Floridablanca, barri de L'Hospitalet de Llobregat.	Anteriorment, va formar part de la NRNA i va ser conseller de la JSS. Actualment: Vicepresident de la JSS i conseller de la NRNA.	Feines anteriors: Supermercat, xurreria del metro. Situació actual: propietari d'un bar al barri de Collblanc (L'Hospitalet de Llobregat).	Dimecres 29 d'abril del 2015 a les 15.30h al bar on treballa, al Carrer Orient, L'Hospitalet de Llobregat. 2h. Enregistrada.

J.	Gurung	Arriba a Barcelona al 2005, poc més tard de que s'hi instal·lés el seu marit.	Presidenta de l'associació de Gurungs.	Situació actual: Propietària de dues tendes de queviures al barri de Gràcia (Barcelona).	Dimecres 6 de maig del 2015 a les 11h a una de les seves tendes, Gràcia, Barcelona. 2h. Enregistrada.
M.A.	(no aplica)	(no aplica)	(no aplica)	Dinamitzadora del Centre Cívic La Sedeta.	Dimecres 29 d'abril del 2015 a les 9h al Centre Cívic La Sedeta, entre Joanic i Sagrada Família, Barcelona. 1h. Enregistrada.
P.	Newar	Va migrar a Madrid gràcies a una beca i posteriorment va migrar a Barcelona.	Antic membre de l'associació de Newars.	Anteriorment ha treballat al MacDonaldis i al restaurant indi Annapurna a Madrid. Actualment treballa a un hotel.	Dissabte 10 de gener del 2015 a les 12:45 a casa la Laura, Av Diagonal tocant a Glòries. 1,15h. Enregistrada.
K.	Chettri	Va arribar a Barcelona fa 6 anys.	No és membre de cap associació nepalesa a Barcelona, però el restaurant del seus pares és sovint un punt de trobada de les associacions nepaleses a Barcelona.	Treballa de cambrera al restaurant nepalès dels seus pares. (Poble Sec, Barcelona).	3 xerrades informals al restaurant a on treballa (també hi han estat parcialment presents el seu pare i la seva mare, els cuiners del restaurant). Dissabte 29 de novembre del 2014, dijous 19 de març del 2015 i dimarts 14 d'abril del 2015. No enregistrades.

Altres persones amb menys protagonisme, present directament o indirectament en les entrevistes:

NOM	JAT	Trajectòria migratòria	Perfil associatiu	Nivell educatiu i Situació laboral	Condicions de l'entrevista
Bi.	Brahman	-	-	Treballa al supermercat del seu tiet.	Va estar present parcialment a l'entrevista.
K.	Brahman	-	-	-	Va estar present parcialment a l'entrevista al seu marit, Subash.
D. (marit J.)	Gurung	2 migracions, la primera a Alemanya	President de l'associació ONF.	Cuiner a un restaurant japonès del centre comercial	No va estar present a l'entrevista, però vam parlar força sobre ell durant l'entrevista

		(hi va estar entre 8 i 9 anys), la segona va ser al 2005 per venir a Barcelona.		L'Illa Diagonal, Barcelona.	amb la seva dona.
R. (muller del P.)	Newar	Fa pocs mesos que ha arribat a Barcelona, poc després de casar-se amb en P.	No forma part de cap associació nepalesa a Barcelona.	-	Va estar present a l'entrevista, però al no parlar català, castellà ni anglès, no va poder participar-hi.

Els apartats senyalats amb un guió (-) corresponen a informació desconeguda.